

LESSON 18

AMBAPALI

The immoral woman who later became an Arahant

Persons of all castes, high and low, women as well as men, sought the teachings of the Buddha – and He gladly received them. To Him, there was no caste in blood and tears. When the Buddha and His disciples stopped at Vesali, a lady named Ambapali offered Him the use of her Garden of Mangoes outside the city so that He might rest in the cool shade of her trees.

Ambapali was as lovely as the golden sun rising from the ocean, but was immoral in character. She did not intend to see him, but her servant said to her, “Lady, all the nobles and people went on foot to the Garden of Mangoes yesterday. When I asked them why they had gone there, they said that it was because of the man who is resting there. There was none like him. And he was the son of a king and had given up his kingdom that he might find the Truth.”

Always ready for some new sight, she leapt to her feet, got on one of her coaches and rode towards the garden, casting proud glances about her. When she arrived at the gate, she descended from the coach and walked through the palm trees and mango trees. It was very quiet, and even the leaves did not stir. Beneath the deep shade of trees, the Buddha was seated with folded hands and feet and behind His head an aura glowed like the midnight moon.

သင်ခန်းစာ (၁၈)

အမ္မပါလီ ရဟန္တာမဖြစ်လာသော ပြည့်တန်ဆာမ

အဆင့်အတန်းပေါင်းစုံ၊ ဇာတ်မြင့် ဇာတ်နိမ့်၊ ယောက်ျား မိန်းမအစရှိသော လူတန်းစားအားလုံးတို့သည် မြတ်စွာဘုရားရဲ့ အဆုံးအမများကို လိုက်နာကျင့်သုံးကြလေသည်။ မြတ်စွာဘုရားသည် တရားတော် ဓမ္မနှင့်အညီ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုကင်းစွာ အယုတ်၊ အလတ်၊ အမြတ် အထက်တန်းစား၊ အောက်တန်းစားများသည် ခန္ဓာနှင့်သွေး မျက်ရည်တို့တွင် မရှိဟု၊ အားလုံးအား အခွင့်ပေး တန်းတူ ဆက်ဆံမှုပြုလေသည်။ တစ်ချိန်တွင်မြတ်စွာဘုရားနှင့် နောက်လိုက် သံဃာတော်များ ဝေသာလီပြည်သို့ ထွက်ခွာလာချိန်တွင် အမ္မပါလီအမည်ရှိသော အမျိုးသမီးသည် မြတ်စွာဘုရားနှင့်သံဃာတော်တို့ကို သူမပိုင်ဆိုင်သော မြို့အပြင်ရှိ သရက်တောတွင် ခေတ္တအနားယူရန် လျှောက်ထားလှူဒါန်းလေသည်။

အမ္မပါလီသည် ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာမှ ထွက်ပေါ်လာသော တောက်ပသော နေမင်းကဲ့သို့ ရွှေရောင် ဝင်းသော အလှပိုင်ရှင်ဖြစ်လေသည်။ သို့သော်လည်း သူမရဲ့ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာတို့သည် မဖြူစင်ပေ။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားအား ဖူးမြော်တွေ့ရန် အမ္မပါလီ မရည်ရွယ်ခဲ့ပေ။ ဒါပေမယ့် သူမရဲ့ မောင်းမိသံ အခြေအရံများက သခင်မ မနေက သခင်မရဲ့ သရက်ရုံပန်းခြံသို့ မင်းညီမင်းသားများနှင့် အရပ်သားတို့အားလုံး သွားကြလေသည်။ ကျွန်မတို့ ဘာကြောင့်မသွားကြသလဲ မေးသော် ယောက်ျားတစ်ဦးအနားယူနေလို့ဟု ပြောကြားလေသည်။ ထိုယောက်ျားသည် တခြားသူများနှင့်မတူ အလွန်ထူးခြားလေပြီး ဘုရင်မင်းမြတ်ရဲ့ သား အမှန်တရားကို ရှာဖွေဖို့ နန်းတော်ကို စွန့်ခွာခဲ့သူဟု ပြောကြားလေသည်။

ထူးခြားဆန်းပြားမှုများကို စိတ်ဝင်စားတတ်သော အမ္မပါလီ ချက်ချင်းထကာ သူမရဲ့ ရထားတစ်စီးကို စီးနှင်းကာ ပန်းခြံရိုးသို့ ထွက်ခွာရခဲ့သည်။ သူမရဲ့အလှဂုဏ်မာနများ မျက်နှာတွင် ပြည့်နှက်နေလေသည်။ သရက်ရုံဂိတ်ပေါက်သို့ ရောက်ပြီးနောက် အမ္မပါလီသည် ရထားပေါ်မှ ဆင်းကာ သရက်ပင်များ ကြားထဲမှလျှောက်ပြီး မြတ်စွာဘုရား သီတင်းသုံးတော်မူသော နေရာသို့ ရောက်လာခဲ့လေသည်။ တစ်တောလုံး တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်နေပြီး သစ်ရွက်များပင် တစ်ရွက်တစ်လေမျှ လှုပ်ရှားမှုမရှိချေ။ အရိပ်ကောင်းသော သစ်ပင်ကြီး တစ်ပင်းအောက်တွင် ငြိမ်သက် အေးချမ်းစွာနှင့်တင်ပလ္လင်ခွေထက် လက်ယှက်ကာ တရားထိုင်နေသော မြတ်စွာဘုရားကို မြင်တွေ့ရလေသည်။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဦးခေါင်း၊ ပတ်ဝန်းကျင်တွင်လည်း လပြည့်ဝန်းကြီးကဲ့သို့ ကြီးမားထိန်လင်းနေသော ရောင်ခြည်တော်မြတ်များကိုလဲ ဖူးတွေ့ရလေသည်။

Ambapali stood there amazed, forgetting her beauty, forgetting herself, forgetting all but only the Blessed One. And her heart melted and flowed away in a river of tears. Very slowly, she approached the Buddha and fell before His feet and laid her face on the earth.

The Buddha asked her to rise and be seated, and spoke the Dhamma to her. She listened to these great words with ears that drank them as the dry earth longs for the rain. After she had received the Dhamma, she bowed at His feet and invited the Buddha and His disciples to a meal the following day. The Buddha accepted her invitation.

Now the nobles of Vesali had also come out to meet the Blessed One. On the way they met Ambapali who told them that the Buddha had accepted her invitation for a meal the following day.

They said to her, “Sell us the honour of His company for great weights of gold.”

And she, glowing with joy, said, “Sirs, even if you were to give me Vesali and all its

territories yet I would not give up this honourable meal.”

ထိုနေရာတွင်ပင် အမ္မပါလီသည် လောကကြီးတစ်ခုလုံးကို မေ့သွားပြီး အံ့အားသင့်ကာ မြတ်စွာဘုရား ထံတွင် ဘဲ အာရုံကျရောက်နေတော့သည်။ ကိုယ်ကိုယ်ကို သတိမထားမိအောင်ပင် ကိုယ့်ရဲ့ တိုင်းကျော်သော အလှအပကိုပင် သတိမရနိုင်လောက်အောင် ကြည်ညိုနေမိလေသည်။ သူမရဲ့နှလုံးသား အရည်ပျော်သွားရပြီ။ မျက်ရည်စမ်းချောင်း တွင်တွင်စီးဆင်းလာတော့သည်။ ညင်သာဖြေးနှေးစွာနှင့် အမ္မပါလီ မြတ်စွာဘုရားနား ချဉ်းကပ်ကာ မြတ်စွာဘုရား ရှေ့မှောက် ဒူးထောက်ကာ မျက်နှာကို မြေအပ် ဦးညွတ်ကန်တော့နေတော့သည်။

မြတ်စွာဘုရားက အမ္မပါလီအား ထစေ၍ သင့်တော်သော တစ်နေရာတွင် ထိုင်စေပြီး သူမအား တရား တော်များဟောကြားလေသည်။ မိုးခေါင်သော ကန္တာရမြေတလင်း မိုးကိုလိုလားစောင့်မျှော်သလို အမ္မပါလီ မြတ်စွာ ဘုရားရဲ့တရားရေအေး တိုက်ကျွေးသည်ကို နားစိုက်နာယူနေတော့သည်။ တရားတော်ကိုနာယူပြီးနောက် မြတ်စွာ ဘုရားရဲ့ ခြေတော်ရင်းကို ဦးခိုက်ကာ နောက်နေ့တွင် မြတ်စွာဘုရားနှင့် သံဃာတော်များကို ဆွမ်းစားကြွပါရန် ပင့်လျှောက်လေသည်။ အမ္မပါလီ ဆွမ်းစားပင့်သည်ကို မြတ်စွာ ဘုရားက လက်ခံတော်မူလေသည်။

ထိုအချိန်တွင် ဝေသာလီမြို့ရဲ့ အမျိုးကောင်းသားများသည်လည်း မြတ်စွာဘုရားထံ ဖူးမျှော်ရန် လာနေစဉ် လမ်းတွင် အမ္မပါလီနှင့်တွေ့ဆုံမိပြီး သူမက မြတ်စွာဘုရားအား မနက်ဖြန် ဆွမ်းကပ်လှူရန် လျှောက်ခဲ့ပြီး မြတ်စွာ ဘုရားက ဆွမ်းစားကို လက်ခံခဲ့ကြောင်းပြောပြလေသည်။

“မြတ်စွာဘုရား ကြွရောက် ဆွမ်းဘုဉ်းပေးမည့်အခွင့်အရေးကို ကိုယ်နဲ့တူတဲ့ ရွှေအလေးချိန်ပေးပါ့မယ်” ဟု အမ္မပါလီအား ပြောလေသည်။

အမ္မပါလီက ကျေနပ်မှု ပီတိအပြည့်ဖြင့် ပြုံးကာ “အသင်တို့ ဝေသာလီတစ်တိုင်းပြည်လုံးပေးတောင် ဒီ ရတောင့်ရဲ့အခွင့်အရေးကို မပေးနိုင်ဘူး”ဟု ပြောလေသည်။

In anger, the nobles went to the Buddha and requested the honour of offering the meal, but the Buddha informed them that He had earlier accepted Ambapaili’s invitation.

The following day, Ambapali set sweet milk-rice and cakes before the Buddha and His followers, and she herself attended upon them in great humility. After the Buddha had eaten, Ambapali sat on one side, with folded palms and said, “Holy One, I present this garden to the Order. Accept it, if it be your will.”

The Buddha accepted the gift, seeing the purity of heart that made it. He then gladdened her with the Dhamma. This was the turning point of Ambapali’s life: she under-

stood the Dhamma and became a virtuous woman. Some time later she entered the Order of Nuns and with the heart of Wisdom strengthened in her, she became an Arahant. Just as the lotus does not grow on dry land but springs from black and watery mud, Ambapali, despite her immoral past, managed to achieve the height of spiritual development.

After this incident, the Buddha and His disciples moved to a little village nearby called Beluva. As the rainy season was about to begin, the Buddha decided to spend the last rainy season at this village

မင်းကြီးမှူးမတ်များ အလွန်စိတ်ဆိုးကာ မြတ်စွာဘုရားထံ ရောက်သွားပြီး သူတို့ဆွမ်းကပ်သည်ကို လက်ခံပါရန် ပင့်လျှောက်လေသည်။ မြတ်စွာဘုရားက စောစောကပင် အမ္မပါလီ ဆွမ်းစားပင့်လို့ လက်ခံပြီးဖြစ်ကြောင်း ပြန်လည်မိန့်တော်မူလေသည်။

နောက်တစ်နေ့တွင် အမ္မပါလီသည် မြတ်စွာဘုရားနှင့်သံဃာတော်များအား ယနာနို့ဆွမ်းနှင့်ကိတ်တို့ဖြင့် ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ကျ ဂရုတစိုက် ဆွမ်းဆက်ကပ်လေသည်။ မြတ်စွာဘုရား ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီးနောက် အမ္မပါလီ တရိုတသေ လက်စုံမိုးရှိခိုးပြီး တစ်နေရာယူကာ ဤသို့ လျှောက်ထားလေသည်။ “မြတ်စွာဘုရား ဤပန်းခြံအား မြတ်စွာဘုရားအလိုရှိပါက သံဃာတော်အတွက် တပည့်တော်မ လှူဒါန်းပါ၏ အရှင်ဘုရား”။

ဖြူစင်သော နှလုံးသားနှင့်လှပအောင် စီမံထားသော ထိုအလှူအား သဒ္ဓါတရား မြင့်မြတ်သဖြင့် မြတ်စွာဘုရား လက်ခံတော်မူလေသည်။ မြတ်စွာဘုရားက အမ္မပါလီအား တရားတော်တို့ဖြင့် စိတ်နှလုံး အေးချမ်းမှုကို ဖြစ်စေလေသည်။ ထိုတရားတော်ကို နာကြားပြီးနောက် အမ္မပါလီ ဘဝတစ်ဆစ်ချိုး ကောင်းမှုမှားဘက်ကို တွန်းပို့ဆောင်ရွက်ပေးလိုက်လေသည်။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ တရားတော်ကို ကောင်းစွာ သဘောပေါက်နားလည်ပြီး သဒ္ဓါတရားကြီးမားမြင့်မြတ်သော အမျိုးသမီးကောင်းဖြစ်လာလေတော့သည်။ များမကြာမီ သူမသည် မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဘိက္ခုဒနီသာသနာ့ဘောင်အတွင်း ဘိက္ခုနီအဖြစ် ဝင်ရောက်ကာ သဒ္ဓါနှလုံးသားကို ပညာဆင်ကာ ရဟန္တာမအဖြစ် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုလေသည်။ မြေကြီးပေါ်မှာပေါက်လေ့မရှိသော ကြာပန်းတို့သည် ဘယ်လောက်ပင် ညစ်ပတ်ရွံ့ညွန်များရှိသော အိုင်ပင်ဖြစ်သော်လည်း လှပစွာတွန်းထွက်ပွင့်နိုင်သလို အမ္မပါလီ သည်လည်း သူမရဲ့ မလှပသော သိက္ခာနည်းပါးသော ပြည့်တန်ဆာဘဝမှ အလွန်မြင့်မြတ်သော သီလဖြူစင်သော အကောင်းဆုံး နိဗ္ဗာန်လမ်းကို ထိုးဖောက်ရောက်ရှိနိုင်ခဲ့လေသည်။

ထိုကိစ္စများပြီးသည့်နောက် မြတ်စွာဘုရားနှင့်နောက်လိုက်သံဃာတော်များတို့သည် ဝေသာလီ အနီးအနားရှိ ဗေလုဝဟုခေါ်သော ကျေးရွာလေးတွင် သီတင်းသုံးနေထိုင်တော်မူလေသည်။ မိုးရာသီအချိန်နီးပြီဖြစ်၍ ထိုရွာလေးမှာတွင်ဘဲ ဝါဆိုရန် မြတ်စွာဘုရား ဆုံးဖြတ်တော်မူလေသည်။

*Ambapali, the courtesan receiving advice from the Buddha
to reform her way of life.*